

r.pr. Marcin Dybowski

Zatrzymanie prawa jazdy – orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego 4/21

W rocznicę wprowadzenia Stanu Wojennego Trybunał Konstytucyjny jednogłośnie ogłosił swoje orzeczenie dotyczące niekonstytucyjności przepisu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny rozumianego w ten sposób, że podstawę wydania decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem przez Starostę stanowi wyłącznie informacja organu kontroli ruchu drogowego o ujawnieniu popełnienia czynu kierowania pojazdem z prędkością przekraczającą dopuszczalną o więcej niż 50 km/h na obszarze zabudowanym lub przewożenia osób w liczbie przekraczającej liczbę miejsc określoną w dowodzie rejestracyjnym (pozwoleniu czasowym) lub wynikającą z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu niepodlegającego rejestracji, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dolegliwością w tej sprawie było również to, iż przepisy zobowiązywały Starostów do nadawania tego typu decyzjom rygoru natychmiastowej wykonalności.

Należy podkreślić, że uzasadnienie ww. wyroku nie zostało jeszcze opublikowane, jednakże z ogłoszonego na stronie Trybunału Konstytucyjnego komunikatu wynika, że podstawą prawną rozstrzygnięcia był fakt wypracowania się orzecznictwa skutkującego niemal mechanicznym stosowaniem przez starostów zaskarżonych przepisów, czego konsekwencją było stosowanie w drodze decyzji administracyjnej, sankcji prawnej polegającej na zatrzymaniu na okres 3 miesięcy prawa jazdy kierującemu pojazdem, który dopuścił się naruszeń przepisów prawa o ruchu drogowym polegających na tym, że kierujący pojazdem przekroczył dopuszczalną prędkość o więcej niż 50 km/h na obszarze zabudowanym lub podstawą zatrzymania prawa jazdy jest informacja organu kontroli ruchu drogowego o ujawnieniu naruszenia prawa. Problem konstytucyjny w niniejszej sprawie – zgodnie z komunikatem Trybunału Konstytucyjnego - dotyczył tego, czy postępowanie administracyjne przed starostą w sprawie o zatrzymanie prawa jazdy można uznać za postępowanie spełniające wymagania wynikające z art. 2 Konstytucji, tj. sprawiedliwej i rzetelnej procedury w sytuacji, w której kierujący pojazdem nie ma możliwości kwestionowania treści informacji organu kontroli ruchu drogowego i przedstawienia dowodów mogących świadczyć o nieprawidłowościach podczas pomiaru prędkości lub ustalenia liczby przewożonych pasażerów przez organ kontroli ruchu drogowego.

MASIOTA
adwokaci i radcowie
prawni

Adres korespondencyjny:

Poznań
ul. Paderewskiego 6/2, 61-770 Poznań
tel. +48 61 852 36 23
kancelaria@masiota.com

Oddział:

Warszawa
ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa
tel. +48 22 630 94 49
office@masiota.com

www.masiota.com

Dotychczasowe orzecznictwo wskazywało, iż w toku postępowania administracyjnego toczącego się w tego typu sprawach starosta nie ma prawa dokonywać samodzielnie żadnych ustaleń faktycznych co do przebiegu zdarzenia, i jest związany treścią informacji otrzymanej od organu kontroli ruchu drogowego. Starosta nie miał możliwości ani powoływać z urzędu, ani badać na wniosek strony dowodów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia, czy rzeczywiście doszło do naruszenia przepisów prawa. Z punktu widzenia zaś kierującego pojazdem, taki automatyzm mechanizmu wydawania decyzji administracyjnej o zatrzymaniu prawa jazdy wyklucza możliwość korzystania z prawa do obrony swoich racji w postępowaniu, które prowadzić ma do nałożenia sankcji oznaczającej konkretne dolegliwości w zakresie życia prywatnego, rodzinnego i zawodowego. Wobec powyższego Trybunał orzekł, iż przepisy te są niekonstytucyjne. *„Nałożenie sankcji może bowiem nastąpić wyłącznie na podstawie prawdziwych ustaleń faktycznych, zgodnie z zasadą prawdy obiektywnej. Innymi słowy, w państwie prawnym nikt nie może ponosić kary za czyn, którego w rzeczywistości nie popełnił. W sytuacji, gdy strona konsekwentnie kwestionuje fakt popełnienia naruszenia prawa, podnosząc zarzuty i przedstawiając stosowne dowody, wszelkie wątpliwości co do rzeczywistego przebiegu zdarzenia powinny być rozstrzygnięte, zanim nałożona zostanie na nią sankcja. Do ustawodawcy należy określenie adekwatnego trybu i środków prawnych umożliwiających wszechstronne i rzetelne wyjaśnienie okoliczności dotyczących podstawy ukarania.”*

Należy podkreślić – co uczynił również Trybunał – że wyrok w niniejszej sprawie nie dotyczy samej sankcji tj. iż nie przesądza, żeby odbiór prawa jazdy w trybie postępowania administracyjnego był karą nadmierną, niedopuszczalna normami Konstytucji. Wyrok przesądza jedynie, iż postępowanie w tym zakresie musi być prowadzone w taki sposób, żeby istniała możliwość zweryfikowania oceny dokonanej przez organy kontroli ruchu drogowego.

Marcin Dybowski

Radca prawny

